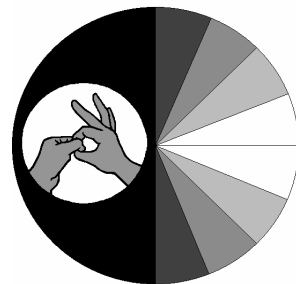

SYNHØR BLADET

LSHDB

Landsforbundet for Kombinert
Syns- og Hørselshemmede / Døvblinde

31 ÅRGANG

#5 2022

SynHør bladet er LSHDB's
medlemsmagasin og blir utgitt 6
ganger i året i trykt form, som
punktskrift, som lydfil og er
tilgjengelig på nett på
www.lshdb.no

Fast spalte: Ressurskontoret

-

Diktinnslag: Betraktninger fra en sommer

-

På tur med noen av LSHDB's lokallag

MEDLEMSSKAP

MELD DEG INN I LSHDB

Www.lshdb.no
eller
Kontakt kontor@lshdb.no

KONTAKT OSS

Landsforbundet for kombinert syns- og
hørselshemmede / døvblinde

Epost: kontor@lshdb.no
Nettside: www.lshdb.no
TLF: 22 41 34 24
Mobil: 95 94 93 57

BESØK OSS

ADRESSE:
Skippergata 33
0154 Oslo

DAGLIG LEDER:
Karin Andvig

ÅPNINGSTIDER:

Kontoret er åpent annenhver onsdag, og
hver torsdag og fredag.
Kontoret ligger i 5. etasje.

BLADET

TILGANG:

Kontakt kontor@lshdb.no for å få tilgang på
bladet i punkt, ren tekstfil eller lydfil.

TRYKK:

Rycon AS
Opplag 280

REDAKTØR:

Kaisa Markhus
Tlf: 97151746
E-post: kaisa@lshdb.no

FORSIDEBILDE:

Den første snøen i fjellet. Et tynt, hvitt snø-
dekke ligger over et høstlandskap i brune
og gule nyanser. Himmelen er gå av skyer
og i horisonten skimtes et vann.
Tatt av: Kaisa Markhus

STYRET

LEDER
Åshild Johansen
Tlf: 402 34 452
E-post: aashild.lovise@ebnett.no

NESTLEDER
Kari Kristine Engan
Tlf: 413 34 244
E-post: ka-k-eng@online.no

STYREMEDLEM
Sissel H. Markhus
Tlf: 934 96 277
E-post: sism@online.no

STYREMEDLEM

Marius Aasand Larsen
Tlf: 468 29 830
E-post: ml1004@icloud.com

STYREMEDLEM

Ståle Hatlelid
E-post: staalehk@hotmail.com

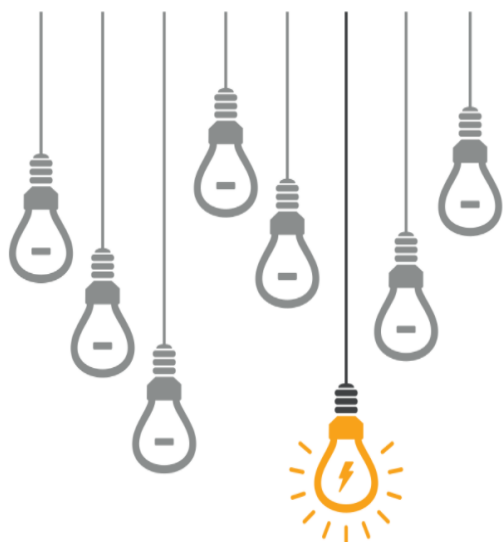
1. VARAMEDLEM Ann Kristin Staberg

2. VARAMEDLEM Dennis Thomassen

Innhold

Redaktøren	4
Styrets Hjørne	5
Jubileum på Dyna Fyr	7
LSHDB Vestfold	10
Sanselig Kunst og Kultur	12
Ragnhild Kaatas fotspor	14
Ressurskontorets informasjonsspalte	17
EDBU	18
Klokka er..!?	20
Betraktninger fra en sommer	21
Til Neste Gang	

TIPSET:

Den 31.oktober kl 09.30 starter HelseOmsorg21-rådet sin konferanse, med fokus på fremtidens helsetjenester. Konferansen er gratis og vil bli avholdt i Forskningsrådets lokaler på Lysaker. Du kan også delta digitalt.

Målet med konferansen er tredelt:

- Bidra til å skape en prosess og sette retning for dialog om en bærekraftig helsetjeneste
- Øke forståelsen av hva en bærekraftig helsetjeneste er og elementer som er viktige for å nå det ønskede fremtidsbildet for den norske helsetjenesten
- Øke forståelsen av endringsbehovet og stimulere til økt omstillingstempo

Redaktøren

Kjære leser av SynHør bladet!

I skrivende stund har den første snøen akkurat lagt seg i høyden, og varsler om at vinteren er rett rundt hjørnet.

Men først skal dere få nyte den femte utgaven av medlemsbladet vårt. Bladet som skapes og formes av dere lesere, både i tema som dere engasjerer dere for, og i form, enten det er artikler, dikt, bilder, reiseskildringer eller refleksjoner.

I denne utgaven får dere et innblikk i hva to av LSHDB sine lokallag har fått til i løpet av sommeren. Det er tydelig at sosiale sammenkomster er viktig, og det er ikke så rart etter to år med mye isolasjon for mange. Å ha sosiale møteplasser er en viktig kilde til psykisk helse for alle,

Jeg håper dere inspireres, og kanskje får ideer til sammenkomster i deres egne lokallag.

For meg som redaktør av bladet, blir jeg ekstra glad når jeg ser at dere inspireres av hverandres innlegg og tanker, som fører til nye innlegg. Dette driver diskusjonen om viktige tema videre, og jeg tror det bidrar til at leserne får litt tips og idèer fra hverandre. På side 20 får dere lese Cor sine refleksjoner om klokka etter han leste Berit sine refleksjoner tidligere i år.

Til slutt gjenstår det bare å si god høst og god lesning. Jeg håper dere inspireres av noe av innholdet, og om det skjer, så skriv inn og bidra til neste utgave av bladet vårt!

Vennlig hilsen redaktøren

KAISA MARKHUS | kaisa@lshdb.no

STYRETS HJØRNE

Av Ann Kristin Staberg

Idédugnad på båttur til Kiel!

Kjære lesere og medlemmer.
I denne utgaven av styrets hjørne vil jeg gjerne fortelle litt om idédugnaden vi i styret LSHDB styret har hatt nylig. Vi var samlet på Kiel-ferga fra den 15.-17.september 2022, og fikk arbeidet oss gjennom mye når vi var samlet fysisk og hadde hele to dager sammen.

I løpet av denne turen diskuterte vi forskjellige tema som ble tatt opp, og vi planla hva som skjer fremover for LSHDB.

Noen av temaene som ble diskutert var blant annet julebordet og likepersonkurset som blir avholdt den 18.-20. november 2022 på Gardermoen.

Vi bestemte å prøve å finne et nytt sted denne gangen til forskjell fra vår faste plass som har pleid å være i Asker gjennom mange år.

Så vi er spente på hvordan det blir å samles på Gardermoen denne gangen. Hotellet heter Scandic Oslo Airport.

Det er satt opp mange planer for når vi samles til denne helga, og jeg vil nevne litt av de her.

Fredag skal det være hjelpemiddelutstilling fra kl.13.00-16.00.

Lørdag blir det avholdt likepersonkurs som skal handle om «Hva er diskriminering og hva gjør det med oss, del 2» fra kl.09.00-17.00.

Etter dette blir lørdagskvelden fylt med julebord for oss hvor vi skal kose oss med masse god julemat. Søndag blir det avreise etter frokost.

Vi i styret har hatt 3 styremøter det siste året og skal ha årets siste styremøte den 8.desember. Vi fikk også avtalt 4 datoer etter nytt år hvor vi skal ha styremøter, så da er planen klar og vi er forhåpentligvis godt forberedt for 2023 også.

En annen ting vi fikk spikret i løpet av idédugnaden vår, var at sommertreffet for LSHDB neste år blir lagt til Drammen, og blir avholdt i uke 26. Hotellet heter Scandic Ambassador Drammen. Så da kan dere skrive ned dette i kalenderen deres allerede nå og bare begynne å glede dere. Vi håper det blir en bra uke med sommertreff der.

Vi brukte også litt tid på å planlegge fremover, blant annet diskuterte vi at sommertreffet i 2024 blir lagt til Halden. Det er jo litt spennende å

vite hva som foregår fremover i tid, og vi håper det blir fint å avholde treffet vårt der også.

Andre nøyaktige datoer og steder for blant annet julebord– og likepersonskurs i 2023 fikk vi ikke avklart nøyaktig enda, men vil jobbe med dette fremover. Først blir fokuset årets arrangement nå i november.

Om bord på Kielferga fikk vi servert god middag i de to dagene vi var der, og vi koste oss både sosialt og ble bedre kjent og arbeidet god, som jo er målet med å samles slik i styret en gang iblant.

Vi fikk også tatt en liten svipptur innom Kiel sentrum og handlet litt men været var ikke så godt, og regnet plasket ned rundt oss da vi kom inn i båten.

Men alt i alt var det en flott og produktiv tur med styret!

Til slutt må jeg dele nyheten om at tolketjenesten har fått bevilget 32 millioner kroner til videre arbeid, og det må vi jo gratulerer dem så mye med.

Jeg håper at tolketjenestens fremtid blir bra med denne bevilgningen og at det fører til en økning av tolker og frilanstolker.

Vi krysser fingrene våres for det.

Jeg gleder meg til mer styrearbeid fremover, og er veldig fornøyd med å være med i et fint styre som arbeider godt sammen.

Ønsker dere alle en fin høsttid videre!

Vennlig hilsen Ann Kristin

Jubileum på Dyna Fyr

Skrevet av Sissel H. Markhus

I år oppnådde Distriktslaget Oslo/ Akershus og Østfold vårt 25-års jubileum, som stod den 15. juni 1997.

Det koselige og spesielle lokalet ute på Dyna Fyr er veldig populært, men vi var heldige og fikk en åpning i kalenderen hvor vi fikk leid det, ca en måned etter vår egentlige dato for jubileum fikk vi en sammenkomst onsdag den 17. august. Dyna Fyr er rett og slett et fyr som er gjort om til restaurant og ligger på en liten holme i indre Oslofjord. Det var en uforglemmelig restaurantopplevelse som vi vil leve lenge på.

Dyna Fyr er et unikt selskapslokale lokalisert midt ute i Indre Oslofjord. Fyret tilbyr en enestående

restaurantopplevelse og huser arrangementer for opptil 40 personer. Å feire spesielle anledninger ute på Dyna Fyr byr på en intim og særegen opplevelse på et av Oslos mest spektakulære landemerker.

Båtturen ut til Fyret tar ca. 25 minutter fra Honnørbryggen foran Rådhuset. Menyen er basert på det beste fra havet, og følger råvarer i sesong.

Fyret ble opprettet i 1875 av Oslo havnevesen for å vise den vestre innseilingsleden til byen. Fyret ble automatisert og avbemannet i 1956. Dyna fyrstasjon har vært led-fyr i over 145 år, og et kjent spisested i snart 40 år. Dyna Fyr ble oppført i 1874 og har siden den gang vært et landemerke

i Oslofjorden. Etter en lang periode hvor hovedfunksjonen var et fyr-tårn, åpnet i 1992 dørene til fyr-vokterboligen på nytt, nå for selskapsarrangementer. Men fyret fungerer fremdeles som fyr, og for de spesielt interesserte kan det nevnes at fyrtårnet er heldekkende rødt med en hvit sokkel. Lysets høyde over havet er 5,6 meter og lysvidden er 2,6 nautiske mil. Fyret har okkulerende blink hvert 8. sekund.

Skjæret ble overdratt fra den norske stat til Christiania Havnevæsen med formålet å bygge et fyrtårn i 1873. Fyrbygningen ble oppført i 1874. Den første tiden var fyret utstyrt med et fast, hvitt lys og en tåkeklokke. I 1928 ble fyrlyset elektrisk og klokken ble erstattet med en naufon. Hele fyret ble

automatisert i 1956 og samtidig ble fyrvokterstillingen inndratt. Senere ble huset overlatt til Oslo Froskemannskole og de fikk i oppdrag å vedlikeholde bygningsmassen. Siden 1992 har fyret vært brukt til selskapslokaler og restaurantdrift i regi av Fursetgruppen restaurant group.

Distriktslagets tur ut til Dyna Fyr startet med oppmøte på Honnør-bryggen foran Rådhuset kl. 16:30 for å rekke 17.00 avgangen ut til fyret.

Vi var 31 personer som ville delta, og i og med at fyret kun huser 40 personer, var det bra vi ikke ble flere. Det er jo en liten plass, men absolutt en koselig og unik opplevelse. Vi gledet oss veldig og var heldig med været selv om det blåste mye, men heldigvis med en varmt luft.

Da vi ankom Dyna fyr fikk vi servert en aperitiff på uteplassen imens vi nøt utsikten over Oslofjorden.

Vel inne på fyret ble vi anvist til plassene våre og fikk deretter servert en 4- retters middag med tilhørende drikke. Til forretten fikk vi kamskjell og til hovedrett fikk vi kveite, akkurat slik de beskriver det var måltidet inspirert av havet og hva sesongen kunne by på. Etter dette ble vi vartet opp med ost og kjeks, før vi til slutt fikk nyte en god dessert med kaffe til.

Båten kom så og hentet oss kl. 21:30 og satte kursen mot Rådhuset. Det var et vakkert syn å se hele Rådhuset med hele Oslo liggende som et slør bakover opp åsene som omkranser Oslo. På hver side hadde vi lysene fra Aker Brygge og Akershus festning som ga oss en riktig koselig stemning. Vi var tilbake igjen på Honnørbygga kl. 22.00.

Det var virkelig en uforglemmelig aften og et perfekt sted for oss å feiret jubileet vårt for distriktslaget LSHDB Oslo/Akershus og Østfold.

LSHDB VESTFOLD

Skrevet av Merete Karlsen

ÅRSMØTE, 8 april 2022

Nytt styre:

Leder: Merete Karlsen

Sekretær: Lorena Zimmermann
Fiskum

Kasser: Ivar Larsen

Styremedlem: Gry Enggrav

Varamedlem: Annette C Paulsen

SOMMERAVSLUTNING I LARVIK, 21 juni 2022

Vi var 6 medlemmer som spiste en helt nydelig og spennende lunsj-buffet på Quality Grand Hotell i Larvik. Grand hotell ble nylig pusset opp, og det har blitt så stilig og lekkert der nå. Etter vi hadde spist så satt noen seg ute og andre seg inne, og praten gikk utover dagen.

Hotellet ligger vis å vis bryggene i Indre Havn med vakker utsikt over Larvik fjorden. Etter noen timer med sosialt samvær så ruslet vi videre til en restaurant som heter Bedehus der de er kjent for sin gode middag.

Restauranten er lokalisert i historiske Larvik bedehus, og er

dermed rett ved både Herregården og ved fjorden. Et nydelig område. Vi storkoste oss med deilig middag, dessert og gode drinker gjennom den herlige sommerkvelden.

TUR TIL BJØRNEØYA, 15 august 2022

Vi var 24 personer inkludert tolker som bestemte oss for å ta en dags-tur til vakre Bjørneøya før sommeren lå på hell.

Bjørneøya er en øy som ligger ved Farrisvannet og ved Kjose i Larvik. Vi var veldig heldige med været da det var ganske varmt og solrikt med fönvinden som sveipa inn over oss.

Men for å komme ut til denne øya finnes det ingen vei, så vertskapet kom og hentet oss med båten sin. Denne båten er det eneste frem-komstmiddelet ut til øya.

Da vi steg ut av båten og på land i vakre Bjørneøya så vi en gammel gård som i dag huser Kjose gårds-bakeri og bryggerhus.

Vertinnen Anita introduserte seg før

hun fortalte oss om gårdens historie. Det er nå 9 generasjoner som har overtatt gården i tur og orden.

Deretter skulle vi få bake flatbrød og den kjente lefsen fra Kjose gårdsbakeri. Vi ble delt opp i 2 grupper, og da den første gruppen var i igang med baking tok den andre gruppa seg tid til å titte rundt eller slappe av i skyggen.

Da den første gruppen var ferdig var det blitt lunsjtid og vertskapet serverte en spekekmat-buffet med hjemmelaget flatbrød. Den ene av flatbrødene som heter «Farris flatbrød» hadde en helt utrolig nydelig smak som vi alle ble veldig begeistret for. Vi var alle sultne så vi spiste godt og smaken var nydelig!

Det ble også tid til noen taler for å takke vår døvblindkonsulent Gunilla Henningsen Rønneblom for all jobben hun har gjort for oss i så mange år. Hun skal snart gå av med pensjon, og jeg må innrømme at det ble felt en del tårer rundt bordet.

LSHDB Vestfold inviterte også tre

døvblindkonsulenter; Gunnilla, Nina Merete og Irene. De takket oss for at de fikk bli med å tilbringe dagen med oss.

Etter lunsj var det tid for at gruppe nummer to fikk bake flatbrød og lefser, imens gruppe 1 fikk se seg om på øya. Vi la merke til at rundt omkring lå det mange gamle ting som eierne har tatt vare på gjennom generasjoner.

Da besøket nærmet seg slutten, samlet vi oss igjen og fikk servert kaffe og himmelsk god lefse fra Kjose inne i låven. Resultatet fra bakinga var at vi alle fikk med hver vår pose med flatbrød og lefse som vi hadde laget selv!

Dagen gikk så fort, og de færreste av oss hadde lyst til å reise hjem da tiden var inne for avgang. Men vi ble enige om at vi tar turen igjen neste år, før noen bestemte seg for å hoppe uti sjøen for et forfriskende bad!

En flott og koselig dag for oss i LSHDB Vestfold som vi vil huske lenge!

«Sanselig Kunst og Kultur»

Skrevet av Tormod Prytz

«Sanselig Kunst og Kultur» var navnet på et kurs som Hørselsrådet holdt i Trondheim 27. - 29. juli i år.

Emnet var selvfølgelig altfor vidt for et så kort kurs. Men alt har en begynnelse. Jeg kan betro dere at jeg ikke vet hva kunst er, selv om jeg vet mye som IKKE er noen kunst. Jeg er heller ikke sikker på hva kultur er. Derimot støter jeg rett som det er på noe jeg kaller ukultur. Jeg ble altså med på kurset i Trondheim i håp om å bli litt klokere.

Første kursdag var delt i to: formiddag og kveld, og fri om ettermiddagen. Kursleder Knut Loe Dønnessen innledet med «Sansenes betydning og utfordringer».

Neste var kunsthistoriker Oda P. Austnes fra Trondhjems Kunstforening. Hun snakket om «Kunstforståelse og sanselige uttrykk». Det ble mest om malerier og skulpturer, men vi fikk da nevnt annen kunst, som for eksempel litteratur, musikk, film, teater og litt til.

De fleste kursdeltakerne hadde

nedsatt syn eller hørsel eller begge deler. Det begrenser jo mulighetene til å forstå enkelte typer kunst.

Etter lunsj presenterte Knut Loe Dønnessen kort Ragnhild Tollefsdatter Kaata, som døde i 1947. Det er skrevet minst to bøker om henne: «Ragnhild Kaata, et sant eventyr» av døveprest Ragnvald Hammer, Og «Talegaven» av Hilde Diesen. Sistnevnte kan lånes i lydbiblioteket som lydbok, innlest av Hilde Diesen selv.

I «middagspausen» kunne vi delta i matfestivalen eller på Olavsdagene. Begge alternativene trakk mange mennesker til byen, så det ble ganske livlig.

Kvelden var satt av til «Sanselige utfordringer», hva nå det skulle være. De fleste hadde vel nok utfordringer til hverdags. Og hva den programposten skulle inneholde, var unndratt offentlighet, og hemmeligheten ble godt bevart!

Kurslederen selv sto for innslaget, som viste seg å bli kursets høydepunkt. Vi skulle først lukte på tre krydder, og det gikk greit. Så skulle vi smake på to slags øl. Den ene var

vørterøl. Den andre var for**!
Altså ikke noe god.
Det var en Belgisk surøl, for dere
som er nysgjerrige.
Men vinene som kom etterpå likte vi
alle bedre. Det var både rød og hvit.
Til slutt fikk vi utlevert plastelina.
Vi skulle lage våre egne kunstverk
og fortelle hva de skulle symboli-
serte. Her løp fantasiene løpsk, og
kursdeltakernes humor kom virkelig
til uttrykk!
Det ble høy stemning, og den ble
bare høyere av kjeks og ost og rød-
vin, som avsluttet kvelden. Herlig!

Kursets andre dag startet med et
tilbakeblikk på gårsdagens
opplevelser. Deretter besøkte vi
Ringve botaniske hage. Biolog ved
NTNU, Vibeke Vanke, var en
utmerket omviser. Tiden i hagen
gikk altfor fort. Det skulle jo luktes
og av og til smakes på plantene. Og
omviseren hadde mye å fortelle.

Lunsjen ble spist på Café Victoria
på Ringve. Den er nok oppkalt etter
Victoria Anker Bache, som samlet
mesteparten av instrumentene på
Ringve museum. Det var også satt
av tid til å høre på instrumenter,
men den tiden ble skuffende kort.

Vi spiste middag i fellesskap på
«SOT og SaBrura restaurant» som
ligger ved torget.

Den siste dagen besøkte vi
Trondhjems Kunstforenings galleri.

Her fikk vi oppleve tolkene på sitt
beste! De beskrev og forklarte så
det ble en ren lyst å være tolke-
bruker! En STOR takk til dere!

Lunsjen var lagt til «Café To Tårn»
som er Nidarosdomens kafé. Etter
lunsjen vandret vi i Domkirkeparken,
for så å avslutte helga med en
evaluering.

Og ble jeg noe klokere?
Hm, tja, nei, jeg vet ikke.
Utlært er jeg i alle fall ikke!

I Ragnhild Kaatas fotspor

Høsttur til Hamar 9.-11 September

Skrevet av Solgun Granlund Storhaug

Det var LSHDB avdeling Midt-Norge/Nordland som arrangerte denne turen der vi altså skulle gå i Ragnhild Kaatas fotspor.

Styret søkte om penger hos Thonning Owesens legat og da svaret kom om at søknaden ble støttet fullt ut, så forteller Kari Engan følgende:

«Jeg var på sommeropphold på Evenes syn og mestringscenter da en ansatt der fortalte om resultatet av søknaden til Thonning Owesens legat. Jeg ble så glad og rørt over å få innvilget hele søknadssummen at tårene kom!»

Dermed kunne lokallaget invitere sine medlemmer til denne høstturen med en lav egenandel som ikke skulle avskrekke noen.

Folk ankom Hamar utover ettermiddagen og kvelden fredag 9. september.

Først benket vi oss nede i kjelleren på Pizzanini der vi fikk bestille fritt fra stedets meny. Mette og fornøyde gikk vi rundt kvartalshjørnet til hotellet der et foredrag om Ragnhild Kaata (RK) av Per-Øivind Sandberg ventet på oss. Samme foredragsholder foreleste om RK på sommertreffet i Hamar i 2018. Dette gikk etterhvert litt i glemmeboka hos

undertegnede, men jeg kan bevitne at etter denne helga så sitter stoffet på en mye bedre måte.

Foredraget ble avsluttet med litt spørsmål og samtale, før foredragsholder fikk stor applaus og takk. Vi tok så en liten pause før vi gikk over til årsmøtet for lokallaget, et sent sådan.

Da alt dette var overstått var det mange av oss som var trøtte og slitne etter en lang dag med reising og oppstart på Hamar. Så etter litt sosial prat til slutt var det godt å finne senga.

Lørdagen var det leid inn buss som stod klar klokka 10. Først stoppet vi et sted på Hamar der det står et såkalt kulturpunkt om RK.

Kulturpunkt innebærer at du på en måte kan gå på museum uten å være i en bygning. Rundt omkring finnes det interessante historier, bygninger eller steder av kulturell verdi, så da står det et lite skilt med en QR-kode. Denne skanner man enkelt med mobilen og så, vipps, får man opp en lydfil og en skrevet tekst om et tema.

I Hamar har de blant annet laget Kulturpunkt over 8 betydningsfulle kvinner, og RK er altså en av disse.

På dette kulturpunktet var det bilde av RK og hennes lærer Elias Hofgaard. Samt en QR-kode altså. Her får man opp en interessant lydfil på 3,44 minutter. Denne teksten ble

lest opp av Elisabet Johansen som var med oss helt i begynnelsen av bussturen.

Dette kulturpunktet står ved Sagatun, like ved der døveskolen i Hamar lå. Skolebygningen ble revet i 1985 og tomta brukes nå som parkeringsplass. Det sies at plassen blir kalt «døvetomta» av folk i nærmiljøet der uten at de, slik som jeg oppfattet det, egentlig vet hvorfor. Noen av oss gikk og så på tomta før bussen kjørte videre.

Så satte vi kursen mot Raufoss der RK er gravlagt. Der på gravgården hadde vi en samling og etter avtale var også sognepresten der. Kari Engan la først ned en nydelig blomsterdekorasjon med følgende tekst:

«Takk, Ragnhild! Vi hedrer ditt minne! Fra LSHDB Midt-Norge/ Nordland på vegne av døvblinde i Norge»

Både Knut Dønnesen og Kari Engan sa noen ord. Etterpå hadde vi en fin samtale der. Sognepresten fortalte at han hadde lest seg opp om RK som han i utgangspunktet ikke

kjente til. Han kunne videre fortelle at RK's gravsted er fredet, noe som betyr at det ikke kommer til å bli fjernet slik andre gravsteder/-steiner kan bli hvis ingen tar ansvar for dem.

I samtalen kom det fram at noen i gruppa vokste opp med fortellinger om RK, og videre snakket vi blant annet om sammenhengen mellom RK og Helen Keller og om forskjellen i status og berømmelse hos disse

to. Etter denne fine stunden tok vi bussen tilbake til Hamar. Om kvelden spiste vi middag på en italiensk restaurant.

På søndagen brukte vi formiddagen på en gåtur bort til Døves Vel. Dette gjorde vi sammen med Elisabet Johansen som også ga oss kunnskap om historiske ting som vi gikk forbi. Hun var god å høre på og flink til å formidle. Hun har tidligere jobbet på Døves Vel. Huset som tidligere var Døves Vel er nå i kommunens eie og brukes i dag til bo-utleie. Likevel troppet vi frimodig opp i hagen og hadde en liten historisk «time» der. Vi fikk høre om Petra Heiberg som under stor motstand kjøpte huset og startet arbeidet her. Her bodde altså RK i flere år av sitt liv.

For å komme til og fra Døves Vel måtte vi gå gjennom Strandgateparken og der var det et yrende liv med loppemarked denne søndagen! Der kunne man gå seg vill i jungelen av salgsboder med

bøker, klær, antikviteter, glass og kjøkkenutstyr, leker, nips og pyntegjenstander, og gamle varer. Om det var fristelsene her eller på grunn av folkemengden som gjorde at vi ikke klarte å komme oss fram til Døves Vel i samlet tropp, ja, det skal vi la være usagt. Det viktigste var at vi alle kom fram – og tilbake!

Siste felles post på programmet denne helga var å spise lunsj. Noen var allerede reist av gårde, men resten fikk i seg mat før vi tok avskjed og takket for laget.

Vi var 11 deltakere pluss tolk/ ledsagere samlet denne helga. Så langt jeg registrerte så var det stor enighet om at dette var en flott og lærerik helg. Det som kanskje sitter sterkest igjen hos meg er en dyp respekt for det mirakuløse pionerarbeidet som ble utført av lærer Elias Hofgaard og hans elev.

Takk til styret for jobben med å søke om midler, planlegge og arrangere denne turen!

Nye rådgivere på Ressurskontoret

Ressurskontoret for tolke- og ledsagertjenester ble opprettet i 2018. Siden den gang er det Lise Weggelsen og Elin Huslende som har arbeidet som rådgivere ved ressurskontoret. Dette har blitt gjort gjennom godt samarbeid med nasjonalt nettverk hvor alle tolketjenestene er representert, og med referansegruppen som består av LSHDB og FNDB.

Lise og Elin skal nå slutte ved NAV Hjelpemiddelsentral og gir dermed ansvaret videre til nye personer. Lise hadde siste arbeidsdag 26. september og Elin avslutter 30. november.

Kristin Øhrn Taylor-Øvregaard kommer inn som midlertidig rådgiver og kontaktperson frem til nye personer er på plass i ressurskontoret.

Kristin har lang erfaring som tolk for personer med døvblindhet, hun har undervist på tolkeutdanningen og hun har erfaring som både frilans og fast ansatt tolk.

Lise og Elin vil takke for tiden som har vært, og takke for et godt samarbeid med alle som har vært i kontakt med ressurskontoret.

Ressurskontoret vil bli godt ivaretatt med Kristin frem til nye personer er på plass.

Dersom du ønsker kontakt med Ressurskontoret for tolke- og ledsagertjenester kan vi nås på e-post tolkledsager@nav.no eller telefon 40602784.

EDBU (European Deaf Blind Union)

Skrevet av Bibbi Hagerupsen

Forbundsleder Åshild Johansen og jeg (avgått styremedlem) reiste til Brussel i Belgia, onsdag 22. juni sammen med våre fantastiske tolk/ ledsagere, for å delta på EDBU sin generalforsamling og workshops.

Vi bodde på en IBIS-hotell nær Brussel Sud togstasjon, og var spente før generalforsamlingen som ville skje dagen etter.

LSHDB er assosiert medlem i EDBU, og det betyr at LSHDB ikke har stemmerett på generalforsamlingen. Det har FNDB (Foreningen Norges Døvblinde). Geir Jensen var representert for FNDB der.

Vi kom til generalforsamlingen med høye forventninger og så frem til å treffe gamle og nye delegater fra land i Europa. Sist gang det ble arrangert generalforsamling var i Budapest i Ungarn i 2019, og i 2020 ble det avlyst på grunn av pandemien.

I 2021 ble det gjennomført digital generalforsamling. Men i år ble det endelig fysisk møte i Brussel for EDBU sine delegater. Vi registrerte oss inn og fikk navnelapp og et handlenett.

Møtet ble åpnet av president Sanja Tarczay fra Kroatia. Hun informerte om at EDBU sin ungdomsleir for døvblinde (18 – 35 år) skulle bli arrangert for første gang i 2022, men at det dessverre hadde oppstått en situasjon hvor mange av deltakere, og nesten alle i organisasjonskomiteen, hadde blitt smittet med covid-19.

De i organisasjonskomiteen hadde både ansvaret for begge arrangementer; ungdomsleiren og generalforsamlingen og workshops. Sanja fortalte videre at hun heldigvis fikk hjelp fra frivillige som kunne hjelpe til under generalforsamlingen med de forskjellige tingene som kreves for å holde et slikt arrangement.

Sanja fortalte videre at det var flere personer i salen som hadde deltatt på ungdomsleiren, og spurte oss i salen om det er greit at de ble værende med oss da de hadde testet negativt.

Delegaten fra Nederland ville trekke seg fra generalforsamlingen fordi disse personene skulle være tilstede. Dette førte til en diskusjon, og delegaten fra Holland gikk ut. Til slutt tok vi en avstemming på det

hele, og det ble 50/50.

Åshild og jeg ringte til vår daglige leder Karin og ba om råd om hva vi skulle gjøre; bli værende eller trekke oss. I samråd med daglig leder Karin, ble vi enige om at vi trakk oss fra generalforsamlingen, fordi vi skulle delta på sommertreffet uken etter og ikke ønsket å ta risikoen på å bli smittet.

Vi ga deretter beskjed til Sanja om at vi måtte trekke oss fra generalforsamlingen, og selvfølgelig syntes det var trist at vi ikke fikk deltatt på generalforsamlingen og workshopene. Men vi følte vi hadde gjort det rette. Etter hvert fikk vi vite at personene som hadde vært tilstede testet positivt på covid-19, som selvfølgelig er leit for dem, men gjorde oss fornøyde med å ha tatt valget vi gjorde.

Generalforsamlingen og workshopene ble gjennomført som planlagt, og i følge nyheten på EDBU sin hjemmeside (www.edbu.eu) ble det valgt ny president etter Sanja. Den nyvalgte presidenten er fra Spania, og han heter Francisco Javier Trigueros Molina.

Åshild og jeg ble værende i Brussel, fordi vi ikke kunne bytte flybillettene våre, og dro brukte i stedet tiden vår på utflukter, både i Brussel og Gent.

Du kan følge EDBU på deres side på Facebook, som oppdateres jevnlig. Det kan være lurt å holde et øye på facebook siden deres dersom man er interessert fremfor hjemmesiden til EDBU siden den ikke er blitt oppdatert siden 2021.

Klokka er...!?

Skrevet av Cor van der Lijcke
og André Joakim Smestad
(Lese og skrivesekretær)

Jeg vil gjerne gi en reaksjon på artikkelen «Hva er klokka» av Berit R. Øie i SynHør bladet nummer 2 i 2022.

Her finnes det etter min erfaring flere veier til Rom.
Selv prøvde jeg i første omgang ei klokke med tale. Dette fungerte frem til jeg ikke kunne høre lyden fra denne lenger, og det er heller ikke i alle sammenhenger at det passer med ei klokke som snakker.

Da gikk jeg over til et lommeur med punktskrift. Min erfaring med disse punktskrift-lommeurene ble at de fort kunne stoppe å fungere på grunn av lommerusk og lignende. I dag bruker jeg en Tissot Silent T armbåndsklokke med vibrering. Tissot brukte 6 år på å utvikle denne klokka, men dessverre produseres ikke denne lenger.

Det kan jo også være en mulighet å bruke en smarttelefon med tale eller en leselist, for å finne ut hva datoen og klokka er.

Det finnes også mange taktile armbåndsur, blant annet Bradley-klokka fra Eone eller DOT watch. Bradley klokka har to små kuler som erstatter viserene på ei tradisjonell klokke. Den ene kula sitter rundt kanten av klokka. Dette er time-viseren. Den andre kula sitter på fronten av klokka, og er minuttviseren din.

Denne klokka har jeg sett at blant annet hjelpemiddelleverandøren Adaptor fører.

DOT watch er en smartklokke som viser blant annet tid, dato og alarmer i braille punktskrift. Disse to klokkene er bare noen få eksempler på hva som finnes av taktile klokker der ute.

Kort sagt... Tiden kjenner ingen grenser

BETRAKTNINGER FRA EN SOMMER

Av Solgun Granlund Storhaug

Når jeg begynte å lese siste nummer av SynHør-bladet så ble jeg møtt av betraktninger og forhåpninger om sommeren som er gått. At D-vitaminlagrene var fylt opp, om bading, og i det hele tatt om en fin sommer.

Vel, vel, tenkte jeg, den nord-norske sommeren skal vi forbigå i stillhet!

I den anledning vil jeg dele et dikt av Senja-dikteren Helge Stangnes til bladets lesere:

PS: God høst og vinter, folkens!

*En utålmodig sommar
stakk innom på besøk,
og stansa et par daga
med sol på ytre strøk.*

*Vi kasta av oss kléan,
og tok det som et tegn
på ver som skulle vare,
men svaret kom - med regn.*

*Så gjekk vi der og venta.
Men varmen ifrå aust
sto fast i visumkøen
mens dagan gikk mot haust.*

*Og bjørkeskogen gulna
og stæren flaug mot sør,
og snyen kom i tindan
som alle åran før.*

*Men: Vi har hadd en sommar:
Han kom en fredagskveld,
og varte heile helga,
så takk - allikevell!*

FRIST FOR INNSENDING AV STOFF TIL
NESTE NUMMER:
08. DESEMBER (OG GJERNE LITT FØR)

TIL NESTE GANG

26.-27. OKTOBER

«SPOT» Konferanse om tilgjengelig
teknologi, på Gardemoen i regi av Statped

16. NOVEMBER

Internasjonal toleransedag

03. DESEMBER

Den internasjonale dagen for
funksjonshemmede

10. DESEMBER

Den internasjonale
menneskerettighetsdagen

Ca 16. DESEMBER

Neste nummer av SynHør bladet havner i
postkassa

Bakketeigen 51, 3570 ÅL
Tlf. 32 08 26 00

Kristiansen as
BETONGPUMPING - SKIEN

Rødmyrsvingen 94, 3735 SKIEN
Tlf. 901 85 868

Specsavers® Optikk

Aslak Bolts gate 48, 2316 HAMAR
Tlf. 62 52 34 80

KONGSBERG BANDASJE
HELSEARTIKLER

Kirkegata 9 A
3616 KONGSBERG
Tlf. 32 73 63 75

**Mirawa
Restaurant**

Schwenckegata 1
3015 DRAMMEN
Tlf. 32 83 65 85

Søren Øvretveits veg 9,
4350 KLEPPE
Tlf. 51 78 51 00

EGGER
OPTIKK

Storgaten 33
4370 EGRSUND
Tlf. 51 49 07 78

**Lars E. Strand Malermester
og Entreprenørforretning AS**

Hvamsvingen 11B, 2013 SKJETTEN
Tlf. 901 26 631

Voss Olje

Strandav. 62
5700 VOSS
Tlf. 56 51 34 50

**VULKAN
SKANDINAVIA AS**

6413 MOLDE
Tlf. 71 24 59 90
www.vulkan.no

Bygdeveien 31
3588 DAGALI
Tlf. 32 08 98 65

Ekra Gartneri og Hagesenter AS

Melhusvegen 82
7083 LEINSTRAND
Tlf. 72 59 42 20

Helen Kellers vei 3, 3031 Drammen
Telefon: 32 88 90 50
www.eikholt.no

Gjerdrum kommune

gjerdrum.kommune.no

Krødsherad kommune

krødsherad.kommune.no

ENTREPRENØRSELSKAPET

Johs. Granås a.s

2030 NANNESSTAD
Tlf. 63 99 99 10

— SIDEN 1959 —
LAUVLAND
OPTIKK

Bendiksklev 2
4836 ARENDAL
Tlf. 37 05 21 21

**FOLLO
TAXI**
På veien for deg!

Ring 64 85 68 68

Taxibestilling kan nå også gjøres
med vår nye app.
Gå inn på våre hjemmesider:
www.follotaxi.no
for å laste ned appen.

**Birkeland
Elektro A.S**

Støget 74, 4760 BIRKELAND
Tlf. 37 27 61 08

Jacob Friis Ur-Optikk AS

Storgata 60
9008 TROMSØ
Tlf. 77 68 31 35

Krise- og innsatscenteret i Follo

T : 64 97 23 00
M : post@kisif.no
W : http://kisif.no
A : Langbakken 9, 1430 Ås

interoptik
Evensen & Rønning

Dronningens gate 14, 1530 Moss
Telefon: 69 25 19 97

RETURADRESSE

LSHDB (Landsforbundet for kombinert
Syns- og Hørselshemmede / Døvblinde),
SKIPPERGATA 33
0154 OSLO

LSHDB SENTRALSTYRE 2022-2024

FORBUNDSLEDER

Åshild Johansen

NESTLEDER

Kari Kristine Engan

STYREMEDLEMMER

Ståle Hatlelid
Sissel H. Markhus
Marius Aasand Larsen

VARAMEDLEMMER

Ann Kristin Staberg
Dennis Thomassen